

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgului Inului Nr. 30.
Serviciul nefrancați nu se primesc.
Manuscrisuri nu se restituie.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgului Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Moas), H. Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelk, J. Domneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckman Bernat; în Frankfurt: G. L. Deub; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiunilor: o soră garonată pe o coloană 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarife și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seră 10 cr. v. a. séu 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU IV.

„Gazeta” ese în fiă-care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 2 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare, Târgului Inului Nr. 30 etagului I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 152.

Brașov, Vineri, 10 (22) Iulie

1892.

Brutalitățile gendarmilor unguresci.

Brașov, 9 Iulie v.

Nimic nu ilustrează mai viu regimul despotice și asupritor, ce domnesce ađi la noi, decât brutalitățile gendarmilor unguresci, cari ca organe ale ordinii publice, reprezintă așa dăcându puterea statului și sunt supuși poruncilor ministrului de interne.

Prea adese-ori ni-s'a datu ocaziune de-a aduce la cunoștința publică faptele barbare, ce le sêvêșescu aceste „organe ale ordinii publice” față cu poporul, care a dat și dă probele cele mai tari despre spiritul său pacinic.

În zilele acestea s'au întâmplat două casuri flagrante, unde triștii eroi ai țilei erau gendarmii unguresci și prin cari se dovedesc din nou stările create de regimul condus de principiul: „forța primează dreptul”.

Înțelegem casul dela Măgura și cel de lângă Oradea mare. În amândouă locurile s'au iscatu conflicte sângerose între gendarmeria și popor. Colo, în comuna din apropierea Bistriței, doi morți și o răniți, ici 1 mort și mai mulți răniți; colo țeranii români, cari au cutezat să pretindă dela gendarmii, ca sê-i tracteze omenesc și cu dreptate, ici țeranii unguresci, cari au îndrăsnit să se apere interesele lor față cu falanga proprietarilor unguresci îngâmfaiți, cari tindu a monopolisa în folosul lor propriu întregă puterea statului.

Arare-ori se întâmplă ca gendarmeria să se facă vincvată de escese brutale față cu poporul maghiar; cu atât mai dese sunt bravurile ei sêvêșite în ținuturile locuite de Români. Dăcă au a-

junsu acum lucrurile așa departe, ca să se plângă și țeranii maghiari de barbariile „organelor ordinii publice”, atunci trebuie să dăcem, că sistemul despotice și terorist a ajunsu la culmea sa.

Pentru câte unu lucru de nimic gendarmii „constituționalului și liberalului” ministeriu de interne ungurescu, măcelărescu pe bieții omeni și cadu morți și răniți ca și într'o bătălie. La Măgura, nu departe de teatrul barbarei măcelării, de durerosă aducere aminte, dela Feldru, doi gendarmii se încumețară a se face judecătorii și esecutorii țeranilor agitați de răutatea celor, ce-i acusau pe nedrept, și pușcară în ei fără de milă ca într'o haită de lupi.

De unde și până unde își arogă gendarmii unguresci atâta putere?

Chiar și foile maghiare se ridică acuma în potriua lor. Nu-i vorbă, acăsta avemu s'o mulțumim mai multu numai casului din comuna Tamas de lângă Oradea, unde fură loviți și țeranii maghiari, căci de pildă, când cu conflictul sîngeros din comuna Română Feldru, diarele maghiare nu avéu decâtu numai cuvinte de apărare pentru gendarmii unguresci.

Organul apponyist „Budapester Tagblatt” caracteriséză purtarea brutală și provocătoare a gendarmeriei unguresci, arătându, ca trăsătură generală a ei, de-o parte cerința nerăbdătoare a poporului de a i-se împlini ceea ce crede el, că este unu drept al său, ér de altă parte „purtarea bruscă a gendarmilor, ce este întemeiată în îngâmfarea lor”.

Despre acăsta purtare bruscă a gendarmilor ne potu istorisi și acei câți-va concetățeni ai noștri români din Brașov, cari făcându

în zilele aceste o excursiune de plăcere pe muntele Ciucașu, la reîntorcere au fostu opriți în drum, dincóce de graniță, de doi gendarmii, cari pretindeau, că au trecut peste fruntariă fără de pașapórt. Gendarmii fi duseră până la vama șanțului, unde i-au ținutu într'o odaia între baionete vre-o trei ore. Sergentul s'a purtat brutalu cu unii din trînșii și pe unu ténér, care perđendu-și răbdarea se rēdicase de pe scaun, îl amenință că 'lú va străpunge cu baioneta.

Causa acestei purtări brutale și a scenelor sângerose, ca cele amintite, o vede numitul diaru apponyist mare parte în defectuositatea instrucțiunilor gendarmeriei. „Acestoru omeni”, dăce, li-se dă o putere prea mare discreționară, mai mare chiar decâtu o au inșișii judecătorii și înalții funcționari administrativi. Gendarmul când merge într'unu sat se consideră acolo ca stăpân; lui îi stă în liberă void, de a despoia pe unulu său pe mai mulți locuitori de libertatea lor numai pe temeiul unei suspiciuni séu a unei arătări nebasate și istoriile îngrozitoare despre torture prin gendarmii sunt așa de dese, încatu nu potu fi nicidecum luate din vântu. Așa căva nu pôte să se tolereze într'unu stat, care ține ceva la instituțiile sale liberale... Nicăiri nu se întâmplă ca la noi, ca gendarmul în loc să fi unu scut pentru cetățeni, să formeze o primejdiă pentru elu.

Și dăcă așa vorbesc foile maghiare, ce să dăcem noi, când, precum am mai arătat, „instrucțiunile pentru gendarmeria” sunt anume îndreptate în potriua poporului nostru românesc?

Lordul Fitzmaurice și cestiunea română.

Lordul Fitzmaurice, fostu ministru de externe alu Angliei sub cabinetul Gladstone și viitoru șefu alu partidului liberalu englesu, a scosu o broșură, în care eminentul bărbat de statu englesu se ocupă pe larg de cestiunea Transilvană și de poziția României față de cele două puteri vecine.

Dăm următoarele părți interesante din acăsta broșură:

Accentuez cu deosebire pericolele — dăce lordul Fitzmaurice, — ce voru amenința Europa în urma luptelor acerbe, nesfirșite, dintre naționalitățile din monarhia austro-ungară. Ungurii și Germanii sunt animați de sentimentele cele mai dușmănoșe în contra Slavilor. În specialu, Ungurii urmărescu o politică violentă, fanatică și orbă față de naționalitățile supuse coronei unguresci și în specialu față de Români.

Acăsta politică nehibzuită și cu consecințe fatale a ajunsu până acolo, în câtu nu esitez a afirma și a dovedi, că dăcă există ađi pericole pentru tripla alianță și pentru pacea europeană, ele residă în Transilvania, unde atitudinea provocătoare a minorității maghiare în contra majorității române pôte să provóce dintr'o și într'alta turburări sângerose cu rezultate nemăsurabile.

Acela, care a urmăritu cu simpatie luptele pentru libertate și independență ale Ungurilor dela 1848 — 1867 se va uimi vedându-i, că sunt călăuziți de aceleași sentimente, de aceleași idei medievale în contra Românilor, de cari densii le-au condamnatu statul de bine când au fostu striviți de cătră austriaci. E tristu acăsta din partea Ungurilor, cari odinioară băteau la toate cabinetele europene, ca să fiă dosrobiți de sub jugul Schmerling și Bach.

Relativu la Rusia, Lordul Fitzmaurice constată, că imperiul rusesc de

TOILETONULU „GAZ. TRANS.”

(3).

O despărțire.

după Ed. Sylvan.

III.

Sant omeni, cari credu, că cel mai bunu mijloc de a învăța să cunoșci este de a te arunca dela înălțimea unu pod, la fundul unu riu. Câte unii, se șee, că scapă; cea mai mare parte însă se înecă. Unchiul Justin și mătușa Malaise, erau din acăsta școlă. Ei luară pe Armand și pe Celestina și îi precipitară în căsătorie, întocmai cum profesori, cari învață a inota, aruncă în apă pe elevii lor.

Primele zile, destinate mai mult surprizei, decâtu dispozițiilor afectuose, ca și aceste din urmă rezultă din simpatii, cari nu s'au pututu nasce între tineri înainte de căsătorie; dăcă déx, în primele zile, caracterele lor se găsiră față în față în frecarea zilnică a vieții comune. Două caractere vii, orgolișe, prin urmăre cu o înclinațiune spre certă; în același timp apoi: două convincțiuni profunde, însă diametralu opuse: etă persoanele drame!

Inceputul se făcu printr'o observație ironică a unui asupra escesului de

evlavia a celuilalt. Armand deschise focul. Celestina, atinsă la inimă, nu răspunse; ea medita, — o meditațiune împreună cu mișcări de revoltă și de desparere.

Unu cuvântu fusese de ajunsu pentru a deschide inaintea ei unu horizontu sinistru. Imaginația ei alerga cu frânele libere; căsătoria, pe care nu o pregătiseră nisce relațiuni afectuose, turburase numai delicateta tinerei fete; și mai înainte de a reveni din acăsta penibilă impresiune, o discordanță se ivi, care fi agravă réul efect. Ea prevedea o lungă seriă de torturi morale; se outremura cugetându-se la supliciile fiă-cărei zile, fiă-cărei ore, ce va aduce cu sine împlinirea număróselor datorii ale noiei sale pozițiuni; ea se întreba, dăcă va fi destul de puternică pentru a suporta o astfel de luptă. Dăcă speranța de a convérți pe bărbatul ei se ivi unu momentu în spiritul ei, acăsta se șterse iute dinaintea orórei, ce-i inspira unirea ei cu unu inimicu alu lui Dumneșeu. De altmintrelea femeile nu înceroșă niciodată a convérți, decâtu pe aceia, pe cari ele îi iubesc. Celestina, iubea ea ore pe Armand? — Ea ar fi jurat că nu.

Armand proceda ca unu om fără experiență, pus între inspirațiunile unei inimii calde, iubitoare și escentricitățile unei inteligențe vii, sedusă prin deducțiunile nemilóșe ale științei. Însărcinat cu dirigerea barcei, elu o dirigea după întemplantu, fără considerații, trecóndu dela frageđimea femeii sale, fără a-o învinge. La capricii, cari o întăreau în rezistența ei.

Viețuirea în comunu le părú îndată nesuferibilă; ei se ascundeau unulu de altul, pentru a plânge. Spre a-și mărturisi suferințele, Celestina luase unu duhovnicu, ale cărui sforțări tindeau numai la înăsprirea situațiunei, deja destul de delicată. Cunoșcându convingerile lui Armand Vernier, elu nu lăsă să-i scape din mână o ocaziune atât de bună, pentru de a introduce infernul în casa unui liberu cugetător. Când elu vedu, că Celestina începú a slăbi, căci puțin, câte puțin, disgutul din primele zile cedă unui sentimentu nou, în contra căruia ténéra femeii lupta cu desperare, acăstu preotú desfășurá toate mijlocele artei sale de duhovnicu pentru a întregi pe penitentă sa într'o stare de însurcțiune. Elu fi impoșabilu datoriște, cari trebuiau să-lú ințe pe ténérul profet-

sor și să provóce din parte-i observațiuni ironice. În fiă-care și, unu nou esercitiu, în fiă-care și liturgiă, grijaniă, postu etc.

Armand iubea și tot-deodată detesta pe soția sa. O lumină trecătoare fi revela calitățile deosebite ale acestei creațiuni, prinsă în cursa chimerele evlaviei, apoi întunerecul se lăsa din nou și Armand întindea înzadaru brațele cătră visiunea dispărută. Măhuirile sale se traduseră apoi din nou în mânia. Din partea ei, Celestina, scandalisată de agitațiunile, ce se născură în ea, se alătură cu mai multă energiă la devisa ei de evlavia.

În cele din urmă certe violente isbuoniră în acăsta casă. O crisă deveni iminentă. Printr'o contradicere straniă, Armand, care din ce în ce se lăsa învinsu de acăsta ténéră femeie, în același timpu fermecătoare și nebuună, pronunță mai întâiu cuvântul: despărțire. Ea relevă acăstu cuvântu, ea îlú repetă, ea nu-lú mai scapă. Armand ar fi voit să-lú retragă; era deja pré târđiu. Celestina se atașă la acăsta idee și își făou niciodată unu divorțu, dăce ea; dér fiindă ei a di's-o, fiă! — ea va accepta. Nu era acesta ore, în cele din urmă,

astăzi este mai depărtată de Constantinopole, de cum a fostă cu 15 ani în urmă.

Acésta este a se mulțumi puterei militare a României și concursului, ce ea ar da și ar primi în casă de războiu dela puterile centrale.

Măcelul sângeros din Măgura.

In comitatul Bistrița-Năsăudă éráși s'a întâmplat o scenă sângerosă provocată de gendarmii unguresci, cari știut este cu câtă brutalitate se pórta față cu bietul popor. Revenim adă asupra acestei scene sângeroase dela Măgura, despre care foile unguresci au scris cu atâta patimă, tendențiositate și reavoință culpabilă. „Egyetértés“, „Pesti Naplo“, „Pesti Hirlap“, dér mai ales archimincinosa „Magyar Hirlap“, au ridicat, din incidentul acesta, acuse grave la adresa poporului român, atribuindu-i intențiunii revoluționare și dorul de-a se repeta scenele dela 1848. Ba mergă așa departe foile unguresci, încâtă laudă barbaria gendarmilor, dicendă, că s'au purtată bravă, când au culcată la pământ pe „doi tribuni valahi“, ér pe alți „20 i-au rănit.“ Pe locuitorii comunei Măgura îi face „Magyar Hirlap“ hoți și jăfători.

Despre cazul dela Măgura primim cu poșta de adă următoarele informații:

Mai mulți Sași din comuna Iadă și-au dus caii la munte în ziua de 12 Iulie. Calul unui Sas, de slabă ceera, n'a putut fi dus până la destinația, l'a lăsat prin urmare Sasul în muntele comunei Măgura. Mergendă Sașii mai departe cu caii lor, s'au întâlnit cu nisece păstori, cari pădeau vitele Măgurenilor, pe cari i-a rugată Sasul, să pădească și calul lui bolnav. Nu trece multă vreme și vine la păstori inspectorul pus peste stava Sașilor și întrebă de calul Sasului. Păstori îl îndrumară să-l caute într'o depărtare ore-care, dér calul nu s'a aflat. Atunci Sasul merge spre „Poiiana rotundă“, unde staționează gendarmi, împărășese acestora cazul și calul și bănu pe păstori, că ei au făcută ce-au făcută cu calul. Sasul ia cu sine doi gendarmi, mergă la păstori de vite, făcă o mică cercetare, află puțină pără și o bucată de piele de cal și fără multă vorbă légă pe bietii păstori și-i ducă cu sine la cancelaria comunală din Măgura.

Era după amăzi. Fiindă într'acea și

cel mai bun, cel mai simplu desnodământ? Ei nu erau făcuți spre a trăi împreună. Alătea lucruri îi separau, ună profundă abisă îi despărția. Ea se simția totă mai multă aplicată cătră viața religioasă, care îi reda libertatea: și nu va trece lungă timp până ce ea va merge spre a se închide într'o mănăstire. Ei nu mai puteau trăi sub același coperiș; niof-odată ei nu s'ar împăca; decă voră veni și copii, ea tremura ougetându la lupta ce ar avé-o cu educația lor. Nu era decă o singură soluțiune, aceea ce o indicase el în su-și: divorțul.

Armand resista. El pătrecea nopțile întregi fără somn; sănătatea sa se alterase. Ea observase acésta și suferea; înseturată, neimbândă, convinsă pôte. Ea se stăpânea înaintea bărbatului ei, dér ea însă și plângă în secret.

El trebu să cedeze.

Și éta pentru ce la trei luni după căsătoria, D-na Vernier se întorse la ochiul său Justin, pentru a-i explica causele acestei despărțiri și a-și relua în posesiune la mătușa Malaise camera ei de fată mare.

(Va urma).

sărbătore, poporul, ne-avendă lucru la câmp, într'unul și altul în cancelaria comunală și vede cum bietii păstori sunt încătușați de mână într'o stare deplorabilă. Poporul începă să se scandalizeze și să se irite, voină să-și răsbune asupra Sasului, care prin minciună a făcută ca păstori să fiă legați și aduși în comună, lăsând vitele sătenilor în scirea Domnului.

Ajungendă lângă cancelaria comunală primarul, gendarmul și Sasul, poporul îi întimpină cu strigări de desaprobare, se repeși asupra Sasului, care și primi ună ghioldă dela ună Românaș, ér gendarmului i-se luă pușca.

Intr'aceea la întrepunerea preotului Z. Bulbuc, poporul se liniști, nu însă și gendarmii, cari ardeau de dorul de a-și răsbuna. Unul dintre păstori liberat merse la o cărciumă din sat să-și petreacă cu ortaci de-ai lui. Din vorbe în vorbe i-se născă și lui ideea de a-și răsbuna asupra gendarmului, care l'a bătut și încătușat. Se duse deci la cancelaria comunală, urmată fiind și de mulți alți curioși de-a vedé ce are să se întâmple. Intrândă în cancelaria, păstorul întrebă pe gendarm, că de ce l'a bănuț de tâlhar și de ce i-a aplicat lovitură? Amenințându-l cu pumnul, gendarmul celalaltă pune pușca la ochiu, dér în momentul acela mai mulți inși voină să-l opréscă a descărca. Glonțul însă totuși s'a descărcat, dér nu și-a ajuns ținta. Luându-i-se pușca, gendarmul desarmată apucă sabia și începă a da orbiș în tôte părțile fără cruțare. Doi dintre cei de față au fostă străpunși, rămânendă morți pe loc, unul a fostă rănit de mörte, ér câțiva alții mai ușor răniți. În scurtă timpă sosiră la față locului alți 10 gendarmi, dér totul era în liniște.

Aici e la loc să vă asigură, d-le Redactor, că poporul din Măgura nu e vinovată cătuși de puțină de această scenă sângerosă. El a voină numai să ia la răspundere pe Sasul mincinos, care a provocată încătușarea bietilor păstori, dér din nenorocire lucrul a mersă mai departe din pricina gendarmilor brutali și sălbatici, cari au trasă éráși în carne viă, ca și la Feldru. Vomă vedé, ce va aduce cu sine investigația, ce s'a pornit. Dreptate însă nu sperăm să se facă.

a. m.

SCRIILE DILEI.

— 9 (21) Iulie.

Incă o adunare românescă oprită. Din Luna de Arieș se telegrafiază, că și adunarea despărțimentului Turzii, ală Asociațiunii transilvane, convocată acolo pe 20 Iulie n. c., a fostă oprită, împreună cu petrecerea, ce era să se dea cu ocaziune. Aici nu mai pôte fi vorba de lipsa vre-unei formalități, de rece permisiunea pentru ținerea adunării s'a cerută la timp și s'a și concesă încă în 14 Iulie; ordinul de oprire s'a dată mai târziu și fără niof o motivare. — Curată ca în Asia!

—x—

Petrecere românescă între baionete. Din Jabenita (stabilimentă balneară) ni-se scrie: La 11 Iulie n. c., comitetul școlastică din Solovestru, în înțelegere cu mai mulți studenți români din împrejurime, au dată o petrecere în pavilionul dela băile din Jabenita. Petrecerea ar fi fostă foarte veselă și animată, decă fisolgăbirul cercului, Körösy Albert, n'ar fi avută obrăznicia de-a conturba pe ôspeți într'ună modă foarte grobiană. De séra până dimineța, el a pusă să se precămbie pe dinaintea pavilionului, în care se ținea petrecerea, doi gendarmi înarmați cu pușci și baionete, spre cel mai mare scandală ală publicului și ală ôspeților dela băi, cari nu se puteau în de-ajunsă mira de asemeni măsură draconice și necuviincioase ale pașalei unguresci. Ba însuși fisolgăbirul Körösy jucă rolul unui spionă obraznică, introducându-se în petrecerea românescă, unde făcă pe spio-

nul până pe la mezul nopții, când din cauza ordinei esemplare a petrecerei, neputendă afla niof ună pretextă pentru a inscena scandale, s'a depărtat. Gendarmii însă au rămasă la postul lor, preumblându-se pe dinaintea uși pavilionului până dimineța.

—x—

Comună revoltată. „Magyar Hirlap“ scrie sub titlul acesta, că comuna Silvașul de sus, din comitatul Huniădorei, s'ar fi revoltată în contra unei comisii catastrale. Locuitorii au întimpinat comisia cu cöse, furcöie, revolvere (??). Au injurată comisia și doră ar fi și bătut-o, de cumva n'ar fi sosită miliția, care va rămâne în comună. — „Magyar Hirlap“ de multe-ori s'a distinsă prin sciri neesacte. Dreptă aceea, nu credemă, că Români din Silvașul de sus s'ar fi „revoltat“ contra comisiei. Că voră fi nemulțumiți și se temă de isprăvile domnilor din comisia — asta o credem!

—x—

Ună preotă rătăcită. Primimă scirea, că poporul din comuna Casonul-mare, după multe jertfe și ostenele a ajunsă să-și facă ună clopotă frumosă pentru s. biserică. Clopotul fiindă gata, credinșii gr. cat. din Casonul-mare doresc, ca măestrul Andrasovsky să le sculpteze pe clopotă o inscripțiă românescă, dreptă amintire pentru viitorime. Dér ce se veși, preotul gr. cat. din comuna Casonul-mare, ună anumită Stefan Sandor, a trimisă la Brașov, la măestrul Andrasovsky, o provocare epistolară în sensul, că nu textul românesc, ci traducerea acestuia pe unguresc, să fiă sculptată în clopot, adeca clopotul să nu pörte inscripțiă românescă, ci ungurescă. — Lucrul nefiindă încă isprăvit, amă ținută să luămă notiță despre această casă unică în felul său, și să întrebăm în același timp pe părintele Stefan Sandor: Din a cui prescură te hrănești sfinția ta? Din prescură ungurescă, ori românescă? Vino-ți în fire, părinte Sandor, ca să nu te faci de batjocura nămului românesc și de ocara poporenoră sfinției tale. Nu cerca sfinția ta, ca din servul altarului românesc, ce estă, să te faci unelă intrigelor străine, că avem noi destui dușmani, cari să ne prigonească și huiduiescă limba strămoșescă. Te conjurăm déră, să nu introduci în biserică românescă, prin inscripții unguresci, idoli străini! Atragemă tot-odată atențiunea protopopului, sub a cărui supraveghiere se află acestă preotă rătăcită, ca cercetândă cazul și convigendă-se de adevăr, să chieме la ordine pe părintele gr. cat. din Casonul-mare.

—x—

Măcel sângeros. „Magyar Hirlap“ și „Budapesti Hirlap“ aducă scirea, că nesece gendarmi au pușcată, pe hotarul comunei Tămaș (lângă Oradea mare), ună țerană, săcerătoră, care a murită pe loc, ér pe mulți alții i-au rănită greu. Casul, după numitele foi, s'a întâmplat astfel: Pe moșia arăndașului Stern Gyula din Tămaș se află o mare mulțime de țerani săcerători, cari voiau să-și ducă acasă cu carle partea lor de grău. Țeranii însă aveau să coséscă și nesece măzărice, dér lucrul acesta nu voină să-l isprăvescă până după ce-și voră fi dusă de pe hotar partea lor de grău. Arăndașul, vedendă, că țeranii să opună a chiămată gendarmi. Venindă gendarmii, țeranii îi primiră cu mare iritația. Unul dintre ei mână caii cu carul înainte; ună gendarmă se opuse, țeranul habară n'avă, ci mână înainte. Atunci gendarmul pușcă ună cală de-ală țeranului. Imprejurarea acésta i-a revoltat grozavă pe țeranii. Unul dintre ei se repeși cu cösa asupra gendarmului, care i-a pușcată calul și-l răni. Gendarmul trase ună glonț, culcândă la pământ pe țeran. Sângele versată ameți de răsbunare pe țeran și pe gendarm. Lupta se începă. Cei dintăiu cu cösele, cei de ală doilea cu pușcile. Gendarmii descărca de 50 de ori asupra țeranilor, dintre cari 1

a cădută mortă și o mulțime răniți. — Măcelul acesta sângeros a născută mare sensațiă în jur. Ori cum ar fi, casul este înfiorător și denotă o mare lipsă de tact, ba chiar o sălbătöciă din partea gendarmilor.

—x—

Petrecerea din Mediaș, din Dumineca treoută, cum ni-se scrie, a reușit peste așteptare. Publică a fostă atâtă de numerosă, încâtă sala dela hotelul „Strugurel de aur“ era cu multă prea mică, decă să pötă cuprinde publicul. Ni-se scrie de asemenea, că petrecerea a avută caracter pur românesc și că niof-odată Mediașul n'a întrunită o societate românescă atâtă de frumoasă, ca cea din Dumineca trecută.

—x—

Furtună mare. Din Zalaegerszeg so-sese scirea despre o furtună mare, care s'a deslănțuită fără de veste asupra ținutului. Furtuna a ruptă arbori, i-a smulșă din rădöcină, a dărimată case, a isbită la pământă coperișe, ér pe unele le-a aruncată în adouă și a treia stradă. Coperișul casinei l'a dush furtuna la o depărtare de 100 metri. Orașul pare că e devastat. Nu este casă, care n'ar fi suferită strocăciuni. Trei ömeni au fostă răniți de mörte. Furtuna a ținută cam 1/2 öra.

—x—

Tren special va circula între Rășnov și Tohanul vechiu cu ocazia cursei de cai, ce se va arangia la Rășnov în 24 l. c.

—x—

O insulă dispărută. Din Londra se telegrafiază, că insula Sanghi, situată între Celebele și Mindano, a fi fostă distrusă de o erupțiune vulcanică; locuitorii în număr de 12,000 ar fi perită cu toții.

Lista contribuitorilor

pentru repararea pagubelor cauzate prin devastările și sălbătöciile dela Turda, Șimleu și Arad.

În urma apelului nostru au mai intrat la administrația „Gazetei“ până adă următoarele sume:

	fl. cr.
Din Făgăraș dela domni:	
Dr. Andrei Micu 10 fl.; Basiliu Rațiu 5 fl.; Demetriu Chișiereanu 1 fl.; Iuliu Dan 4 fl.; Nicolau Toma 50 cr.; Zinca Roman 4 fl.; Ion Dejenariu 1 fl.; Georgiu Aiser 1 fl.; X. Y. 2 fl.; Dr. Nic. Motoș 2 fl.; Nicolau Clonta 1 fl.; N.N. 2 fl.; Nicolau Munteanu 50 cr.; P. Leloiu 1 fl. Suma	35 -
Duș R. Chișă din Ploesc 94 cr. și D. D. Furnică din Brașov 20 cr.; la olaltă	1 14
Transport din nr. 151 ală „Gaz. Trans.“	463 90
Suma totală	500 04

Studenții români înaintea Regelui Carol.

Cetimă în „Timpul“ de ieri: Manifestația, pe care studenții au făcută Soveranului, care se întorcea din străinătate, a fostă câtă se pôte de impunătoare și sinceră.

Plecați Duminecă dimineța din capitală, studenții universitari au rămasă până séra în Sinaia, de unde, la örele 8 și jumătate, trenul îi duse la Predeal. Aci, trebuie să recunöscemă, spre lauda lor, că studenții au fostă foarte moderați și circumspecți. Nöptea o petrecă studenții prin vagöne și în sălile de așteptare.

Luni la 8 öre și jumătate trenul specială, în care se află M. S. Regele și principele moștenitor, se opresce în gara Predeal și înălții călătorii sunt primiți în uralele entusiaste și prelungite ale studenților. Uulă din ei oferă M. S. Regelui ună buchetă cu inscripțiă „Trăescă Regele Carol“. Soveranul, adăcă mișcată de această manifestare a sentimentelor tinerimei române, mulțimesce căldurosă studenților. În Predeală nu s'a rostită niof ună discurs.

După plecarea trenului regală spre

Sinaia, un tren special aduse și pe studenții aci, unde li-se oferă un frumesc buchet de câră primarul orașului. După amiază pe la 2 ore, studenții merseră în fața castelului Peleşu și aclamară pe Suveranul, care binevici a primi și a se întrețină câțva timp cu o delegațiune a studenților compusă din tinerii Antonescu, Vasiliu, Policratu și Mumaianu. Nici aci nu s'a rostit nici un discurs.

M. Sa mulțami studenților, dîcîndu-le, că speră, cum că studenții vor fi întotdeauna însuflețiți de patriotismul celui mai curat.

Cu nouă urări și aclamațiuni au fost primite cuvintele Suveranului și pe la orele trei studenții se reîntorcu în oraș, de unde apoi cu trenul dela 4 ore și jumătate se întorcu la București.

În gara Sinaia și pe la toate celelalte stațiuni, pe unde trecea trenul ce aducea pe studenți, un număr de publici venise să-i salute, urîndu-le călătoria bună.

Cestiuni școlare.

Școala civilă publică de fete cu internat a Asociațiunii transilvane în Sibiu.

P. t. părinților, cari doresc a-și adăposti ficele într'un institut de creștere, se recomandă școala civilă de fete cu internat a Asociațiunii transilvane, investită acum și cu dreptul de publicitate.

Pe lângă învățământul prescriș, care se prevede cu totă îngrijirea, și pe lângă o creștere acomodată firei și esigențelor poporului român, școala Asociațiunii cultivă îndeosebi limbile patriei (pe lângă limba română, limba maghiară și cea germană) și limba franceză, dînd elevelor ocaziunea și putința de a se deprinde și în vorbirea corectă a acesteia.

Pe lângă cele mai corespunzătoare întocmiri interne reclamate de lege, la școala Asociațiunii va funcționa, în conformitate cu concluderile On. Comitetului din 9 Iulie a. c., în anul viitor școlastic 1892/93 și cursul complementar prevăzut în § 6 din „statutul de organizare” al școlii. Scopul urmărit în cursul complementar și cu desvîrșire practică. Pe lângă introducerea în literatură și istoria literaturii limbilor patriei și a limbii franceze, pe lângă aprofundarea istoriei universale pe baza conștințelor deja câștigate, în fine pe lângă deprinderea cu stăruință a lucrului de mîna femeiesc, în special a croiei și a pregătirii vestimentelor trebuincioase și a dessemnului corespunzător, elevele acestui curs vor fi cu îngrijire introduse în practica economiei de casă, avîndu-și fiacare, pe rînd, a purta în câte-o săptămână, pe lângă conducere și supraveghiere, întreaga economie a internatului. În cursul complementar se primesc, pe lângă același didactic de fl. 2 la lună, ca și în cursurile ordinare, eleve, cari au absolvat cele 4 cursuri ale școlii civile; primirea se poate face însă și pe baza unui esamen.

Primirea în cursurile școlii Asociațiunii și în internat se face în cele dintăi 3 zile ale lunii Septembrie n. c. Prelegerile se vor începe nesmintit în 4 Septembrie n. curent.

Pentru a ne soi orienta și a putea lua la timp toate dispozițiunile de lipsă, p. t. părinți, cari doresc a-și da fetele în institutul nostru, sînt rugați a se învîna de timpuriu. Învinuările se se fac la „direcțiunea școlii civile de fete cu internat” în Sibiu.

Condițiunile de primire în școala publică și în internatul susținut de Asociațiunea transilvană în Sibiu sînt următoarele: Pentru primirea în școala civilă se cere atestată despre absolvirea claselor școlii elementare, sau atestată despre clasa corespunzătoare premergătoare dela o altă școală de categoria școlii civile. În lipsa unui astfel de atestată,

primirea se face pe baza unui esamen de primire.

Didacticul e fixat cu 2 fl. v. a. pe lună, și pentru eleve, ce intră pentru prima dată în această școală, o taxă de înmatriculare de 2 fl. v. a.

Pentru elevele cursului complementar, prevăzut în § 6 din statut, didacticul este de 2 fl. pe lună, și la prima înscriere taxa amintită de înmatriculare.

Elevele, cari voiesc să fie primite în internat, fă eleve ale școlii civile, sau elementare a reuniunii femeilor, au să se înscințeze de timpuriu, în totu casul înainte de începerea anului școlastic, prin părinți sau tutori, la direcțiunea școlii, pentru a se pute face dispozițiunile necesare. Taxa internatului e de 200 fl. v. a. pe an, plătiți înainte în două sau cel mult 4 rate*). Cărțile trebuincioase, materialul de scris, de desen, de lucru de mîna, se înțelege, nu sînt cuprinse în taxa amintită, ci cheltuelile reclamate în această privință se pîrtă de părinți, întocmai precum totu de dînsii se pîrtă cheltuelile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune la muzica instrumentală și în limba franceză.

Taxele pentru instrucțiunea în piano sînt de 2 categorii:

a) Dacă o elevă voiesc să ia orele singur, se compută la 2 ore pe săptămână taxa de 9 fl. pe lună; dacă 2 eleve împreună iau instrucțiune în aceeași oră, taxa se compută la 2 ore pe săptămână cu 6 fl. de elevă; sau b) dacă o elevă voiesc să ia orele singur, se compută la 2 ore pe săptămână taxa de 6 fl. pe lună; dacă se intrunesc 2 eleve în aceeași oră, taxa se compută la 2 ore pe săptămână cu 5 fl. pe lună de elevă.

Pentru instrucțiunea în limba franceză, câte 2 ore pe săptămână, se compută pe lună câte 1 fl. de elevă. Toate taxele se plătesc direcțiunii școlare, care remuneră pe instructori.

Elevele din internat, afară de școală, au în fiacare și anumite ore de conversațiune în limba franceză, maghiară și germană. Pe lângă aceea ele se prepară și-și învață lecțiunile cu ajutorul directorii și guvernantelor.

Elevele, cari vor să fie primite în internat, mai au să aducă cu sine: o saltea, un covoraș la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau tolu de cooperit, 4 ciarșafuri, (lințoluri, lepedee), 6 ștergere, 6 servete, apoi: perie de dinți săpun și 2 pepteni, cari tînto rîmînu proprietatea elevei. Afară de acestea schimburiile de trup sau alburile câte 1/2 duzină din fiacare, ciorapi colorați vîntuți-inchis și batiste (mărăm) câte 1 duzină și încălțăminte trebuincioasă. Cîtu pentru toatele nouă, părinții și tutorii sînt consiliați a nu face de aceste pentru copilele lor, căci pentru a obține o uniformitate în îmbrăcăminte pentru toate internele, acele toate se pot face aici prin îngrijirea direcțiunii internatului. Strîns de uniformă se ținu: o haină, două surte în forma unei haine, o pălărie de iernă și una de veră, cari necondiționat au să se facă aici și cari peste tot vor costa cam 20—22 fl. v. a.

Doritorii de a avé „Statutul de organizare”, precum și „Regulamentul internat” al școlii și „Regulamentul pentru cursul complementar”, le pot primi dela direcțiune pentru câte 20 cr. unu. Totu dela direcțiune se pot primi pentru 1 fl. și „Monografia” școlii, în care pe lângă istoricul institutului,

*) Pentru ajutorarea părinților mai lipșiți de mijloce, cari sînt hotărîți a-și da ficele în internat, institutul de credit și de economie „Albina” a creat 10 și d-lu Dr. A. Maniu, notar public reg. în Oravița, 4 stipendii de câte 50 fl. pentru cari comitetul Asociațiunii va publica concursu cu terminu de 1-a August st. n.

se află descriș edificiul școlii și alu internatului în tînto amînunțele lui.

Sibiu, 15 Iulie n. 1892.

Direcțiunea școlii civile de fete cu internat:

Dr. I. Crișianu.

Raportul

societății de lectură „Andrei Șaguna” din Sibiu.

(U r m a r e.)

b.) *Afaceri administrative.* Afacerile administrative interne, ce s'au pertrat în decursul acestui an, sînt de o importanță mai secundară. Ca cele mai remarcabile amintim: 1.) Continuarea inventarului despre întreaga avere a societății, începutu cu doi ani înainte. 2.) Regularea bibliotecii, arhivei și peste totu îngrijirea de bunăstarea întregei averi.

2.) *Activitatea comitetului.*

Comitetul și-a început activitatea sa îndată după constituire, alegîndu-și în prima ședință, ținută la 20 Septembrie 1891, de notar și referent alu său pe membrul Petru Iuga, cl. a III. Totu în acea ședință, conform §-lui 5 din regulam. af. int. s'au denumit două comisiuni: controlătoare și bibliografică; cea dintăi avînd a controla în decursul anului din timp pe funcționarii societății, er a doua pentru a ține în evidență opurile mai însemnate, ce apar, și a veni cu propuneri relative la procurarea acestora. Comitetul a ținut în decursul anului școlar 1891/92 21 ședințe, dintre cari 19 ordinare și 2 extraordinare, fiindu toate conduse de președintele ordinar, Nic. Vătășan. În aceste ședințe s'au adus 31 concluse, cari tînto s'au executat, afară de cele de sub Nrii 18 și 150; acestea din unele împrejurări nu s'au putut executa.

Operate s'au prezentat la comitetu în decursul activității sale 20; 4 cu mențiunea de a se ceti cu ocaziunea ședinței festive publice, er celelalte pentru a fi induse în foia „Musa”. Din aceste 4, au fost censurate de comitetu, prin comisiuni emise din sinu sîu și pe baza criticilor făcute, 1 tractat a fost admis pentru a fi cetit la ședința publică, 2 au fost primite pentru a fi induse în foia „Musa”, 1 s'a respins. Delamatiuni s'au insinuat 10.

Amintim, că comitetul și-a îndreptat atențiunea cu deosebire asupra îmbogățirii bibliotecii cu opurile mai însemnate apărute în timpul actualu, și anume din sfera istoriei.

S'a îngrijit de-a se îmbogăți sala de lectură cu unele diare și reviste periodice abonate, sau cerute gratuit.

În fine comitetul, ca organu executiv alu societății, n'a întrelăsat a veghea continuu asupra mersului regulat alu afacerilor societății, făcîndu aceleia propunerile de lipsă întru promovarea intereselor ei și întreprindîndu pașii necesari pentru îndeplinirea exactă a concluderilor aduse.

(Va urma.)

TELEGRAMELE

„Gazetei Transilvaniei.”

Budapesta, 21 Iulie. Aici se află o deputațiune a Ungurilor din Brăila, cari colectează pentru o școală maghiară, ce este a se înființa acolo. „Magyar Ujság” țice, că cei din deputația spun, că guvernul românesc nu pune nici o piedecă înființării școlii lor; că guvernul român a concesu bisericii reformate din Brăila o loterie cu 60,000 losuri, care a adus un venit curat de 17,000 franci.

Budapesta, 21 Iulie. „Magyar Ujsag” publică o telegramă din București, după care Regele Carol ar fi făcutu ministrului-președinte Catargiu aspre reprășuri din cauza agitațiunii române îndreptate contra Ungariei și ar fi cerut energic restabilirea ordinii (?). Totu lui „Magyar Ujsag” i se telegrafiază, că memorandumu român ar fi fostu redactat de domni Maiorescu, Bădescu, Urechia, Grădișteanu și Slavici.

(Serviciul biurolui de cor. din Pesta).

Viena, 21 Iulie. Deputații Cehilor tineri au adresat lui Gladstou o telegramă, în care ilu nemescu anteluptătorul neobositu pentru federațiune și self-guvernamentu și esprimîndu-i admirațiunea și simpatia lor.

Triestu, 21 Iulie. Din Görz se anunță, că contele Coronini a demisionat din postul de căpitanu alu țerii și și-a depus mandatulu de deputat.

Londra, 21 Iulie. Resultatul generalu alu alegerilor este 314 ministeriali, 356 opoșionali.

Bucuresci, 21 Iulie. Mai multu conducătoru distins ai Ligei culturale române au trimis apeluri în tînto orașele din România, cerîndu ca să trimită delegați la viitorul meetingu de protestare, ce se va ține în București. Meetingulu, se țice, că va alege o deputație, care să asternă cabinetele europene unu memorandum, provocîndu-le să intervie în favorea Românilor din Ungaria.

DIVERSE.

Balónele perdute în la Manche. Dela 1870, epoca în care aeronatul Prince și a găsit mórtea în ascensiunea de pe timpul asediului, La Manche a fostu teatrul unu mare număr de esperiențe aeriene, cari au dat locu la catastrofe îngrozitoare. Durnof, unu altu aeronautu alu asediului, care fusese acusat de lașitate, a plecatu cu soția din sa Calais pe unu vîntu, care l'a împins în plină Marea Nordului. Elu a fostu prins de psoar și balonulu său a fostu regăsit. Lhorte a trecut de trei ori strîmtoarea ducîndu-se din Franca în Anglia. A patra oră, a perit cu prietenulu său Mange, în balonulu Arago. Aeronatul Eloy și electricianulu americanu Goner, inventatorulu unu telefonu foarte întrebunțat, au murit în două ascensiuni, esecutate la câteva zile de intervalu, una la Cherburg și alta la Lorient. De partea cealaltă a strîmtoarei, d. Powell, membru alu parlamentului, a fostu înghitit cu balonulu său *Saladin*, înainte de-a fi putut ajunge pe cîstele Franței. Nu s'a mai audit nicotada vorbindu-se nici de dînsulu nici de balonulu său. Generalulu Brie, care voia să trecă la Manche, a fostu nevoit să se scobore în plină mare; elu a fostu scapatu de unu vaporu. Alți gentlemani englesi n'au fostu mai fericiți. Se citază printre ei colonelulu Burnaby, din garda reginei, care a perit într'o campanie contra Negrilor din Sudan. Catastrofa aerostatulu *Jupiter* nu va împiedeca trecerea acestui braț de mare; der trebuie să nădăjdim, că aeronanții voru lua precauțiunile, cari din nenorocire, totu-déuna au fostu neglijate.

Nou abonamentu

la

„GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Iulie 1892 st. v.

s'a deschis nou abonamentu.

la care invităm

pe toți amicii și sprijinitorii ficei noastre.

Prețulu abonamentului

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl. pe șese luni 6 fl., pe unu an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei luni 10 franci, pe șese luni 20 franci, pe unu an 40 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei”.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maieru.

Cursul pietei Braşov

din 21 Iulie st. n. 1892

Table with 2 columns: Item name and price. Includes banknotes, gold, silver, and various currencies.

Cursul la bursa din Viena

din 20 Iulie a. e. 1892

Table with 2 columns: Item name and price. Includes gold, silver, and various currencies.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes interest rates, exchange rates, and various currencies.

ABONAMENTE la „GAZETA TRANSILVANIEI“
Preţul abonamentului este:
Pentru Austro-Ungaria:
Pe trei luni . . . . . 3 fl. —
Pe şase luni . . . . . 6 fl. —
Pe un an . . . . . 12 fl. —
Pentru România şi străinătate:
Pe trei luni . . . . . 10 fr.
Pe şase luni . . . . . 20 fr.
Pe un an . . . . . 40 fr.
Abonamente la numerele cu data de Duminecă.
Pentru Austro-Ungaria:
Pe an . . . . . 2 fl. —
Pe şase luni . . . . . 1 fl. —
Pe trei luni . . . . . 50 cr.
Pentru România şi străinătate:
Pe an . . . . . 8 franci.
Pe şase luni . . . . . 4 franci.
Pe trei luni . . . . . 2 franci.
Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate poştale.
Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită şi a arăta şi poştă ultimă.
Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Avisul d-loru abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la renoirea prenumeratiunii se binevoiasca a scrie pe cuponul mandatului postal si numerii de pe fasia sub care au primitu diarul nostru pana acuma.

Domnii, ce se aboneza din nou, se binevoiasca a scrie adresa lamurita si se arate si posta ultima.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale cǎii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Mai 1892.

Large table with multiple columns showing train schedules between various cities like Budapest, Braşov, Sibiu, etc. Includes train names, departure times, and arrival times.

Nota: Numerii incadraţi cu linii grose insemnează orele de noapte.